

DAWID SZTOKFISZ

ur. 1912; Lublin

BIOGRAM ŚWIADKA HISTORII

Dawid Sztokfisz urodził się w 2 listopada 1912 roku w Lublinie. Mieszkał z rodziną na pierwszym piętrze w domu przy ulicy Bychawskiej 12 (obecnie ul. Kunickiego) na przedmieściu Piaski. Rodzice – ojciec Szulim i matka Hendla, z domu Morgenstern. Ojciec był właścicielem sklepu z przyborami murarskimi i malarskim. W rodzinie Sztokfiszów było siedmioro dzieci, trzy siostry – Róża, Ruchla i Frania, oraz czterech braci – Szlomo, Chil, Dawid i najmłodszy Jehuda.

Dawid Sztokfisz ukończył siedem klas szkoły powszechnej nr 28 przy ulicy Zamojskiej 21. Była to tak zwana szabasówka. Po ukończeniu szkoły został drukarzem. Pracował w drukarni Handelsmana przy ulicy Lubartowskiej 3 oraz w należącej do Mordechaja Wajnsztajna Drukarni Powszechnej przy ulicy Królewskiej 17. Był członkiem młodzieżowej organizacji lewicowej Borochow Jugent (Jungbor), a następnie partii Poalej Syjon-Lewica. Był przewodniczącym lubelskiego oddziału tej partii. W latach trzydziestych został aresztowany. Oskarżony o działalność komunistyczną otrzymał wyrok dwóch lat więzienia, który odsiedział w więzieniu na Zamku Lubelskim. Po roku został zwolniony z więzienia.

W 1937 roku poślubił Rywkę Rozenbusz, z którą zamieszkali na ulicy Jatecznej 3. Tuż po wybuchu wojny uciekł do Kowla, a gdy dołączyła do niego żona, przenieśli się do Kijowa, gdzie urodził się ich pierwszy syn. Następnie rodzina została zesłana do Kremieńczuga, gdzie Dawid pracował w drukarni. Ostatnie lata wojny spędzili w Bucharze w Uzbekistanie. Do Polski wrócili w 1945 roku. Zamieszkali na warszawskiej Pradze na ulicy Jagiellońskiej 36. Dawid Sztokfisz ponownie zaangażował się w działalność partii Poalej Syjon-Lewica, która prowadziła kuchnię, udzielała pomocy potrzebującym, wydawała gazetę oraz przygotowywała Żydów do wyjazdu do Palestyny. W 1947 roku wyjechał do Paryża, gdzie czekała już na niego żona, a stamtąd razem wyjechali do Izraela. Tuż po przyjeździe zaangażował się w działalność Ziomkostwa Lubelskich Żydów w Izraelu, a w latach 1965-1985 był jego przewodniczącym. Był założycielem i redaktorem czasopisma „Kol Lublin” oraz współpracował przy powstawaniu Księgi Pamięci Lublina, która została wydana w 1952 roku w Paryżu. W latach 1955-1987 zredagował 21 ksiąg pamięci, m.in. z Frampola, Kazimierza Dolnego, Kraśnika i Józefowa Białogórskiego. Był również sekretarzem redakcji czasopisma „Naj-Welt” oraz izraelskich periodyków w języku jidysz: „Ojf der Wach”, „Isroel-Sztime” i „Folk un Cijen”.

Mieszkał z żoną w Ramat Ganie. Miał dwóch synów, czworo wnuków i pięcioro prawnuków.

Zmarł 21 sierpnia 2008 roku.

Przy pisaniu biogramu korzystałam z relacji mówionej Dawida Sztokfisa zarejestrowanej w ramach Programu Historia Mówiona realizowanego w Ośrodku "Brama Grodzka - Teatr NN" oraz z książki *Tam był kiedyś mój dom... Księgi pamięci gmin żydowskich*, wybór, opracowanie i przedmowa Monika Adamczyk-Garbowska, Adam Kopciowski i Andrzej Trzeciński, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2009.

Autor biogramu	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"